

ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศิริเพ็ญ กรุงเทพมหานคร

The Effect of Using a Guidance Activities Package with the Use of Classical Music as Media to Enhance Emotional Intelligence of Prathom Suksa IV Students at Siripen School in Bangkok Metropolis

หัตถกรรณ์ เกาทอง

Hatthakon Thaotong

แขนงวิชาการแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี 11120

The Degree of Master of Education in Guidance and Psychological Counseling, School of Educational Studies,

Sukhothai Thammathirat Open University, Nonthaburi 11120

*To whom correspondence should be addressed. e-mail: hatthakon4you@gmail.com

Received: 03 April 2022, Revised: 03 July 2022, Accepted: 01 August 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ (2) เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ (3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนศิริเพ็ญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 20 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ (2) ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ และ (3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา และการทดสอบลำดับที่โดยเครื่องหมายของวิลค็อกซัน (Wilcoxon-signed rank test) สถิติทดสอบแมน - วิทนี ยู (The Mann - Whitney U Test)

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) กลุ่มทดลองหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) นักเรียนกลุ่มทดลองหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อมีความฉลาดทางอารมณ์ สูงกว่ากลุ่มควบคุมหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว ปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ชุดกิจกรรมแนะแนว ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์

Abstract

This research aimed to (1) compare emotional quotient of studied students before and after completing the guidance activity using classical music to build emotional quotient, (2) compare emotional quotient of studied students who completed the guidance activity using classical music to build emotional quotient and students who completed normal guidance activity, and (3) study the satisfaction towards the guidance activity using classical music to build emotional quotient.

The sample groups were 20 grade 4 students in their semester 1 of the academic year of 2021 from Siripen School, Bangkok, who were selected through purposive sampling and simple random sampling into an experimental group and a control group with 10 students each. The research instruments were (1) EQ test, (2) Guidance activity using classical music to build emotional quotient, and (3) Satisfaction survey of the guidance activity. The data was analyzed using average, standard deviation, content analysis, Wilcoxon-signed rank test, and The Mann – Whitney U Test.

The result indicated that (1) The experiment group showed a higher emotional quotient after completing the guidance activity using classical music to build emotional quotient with a statistical significance of .05, (2) The students who completed the guidance activity using classical music to build emotional quotient have higher emotional quotient than students who completed normal guidance activity with a statistical significance of .05, (3) The satisfaction towards the guidance activity using classical music to build emotional quotient was at the highest level.

Keywords : Using a Guidance Activities Package, Classical Music as Media to Enhance Emotional Intelligence

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศถูกพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ถึงแม้ว่าความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศจะมีประโยชน์ทางการศึกษาหาความรู้ หรือด้านความบันเทิง แต่เนื้อหาและข่าวสารเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อตัวบุคคล โดยเฉพาะส่งผลกระทบต่ออารมณ์และจิตใจ เช่น เรื่องเพศ ความรุนแรง ค่านิยมทางสังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนการขัดแย้งทางความคิด ซึ่งก่อให้เกิดอารมณ์ที่ไม่ปกติและแสดงออกทางอารมณ์ที่ไม่เหมาะสม สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อตรงต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มเด็ก ที่ยังต้องส่งเสริมให้มีความฉลาดทางอารมณ์

ในแต่ละวันการดำเนินชีวิตคนเราต้องต้องมีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันอยู่เสมอ และต้องพบเจอเรื่องราวต่าง ๆ ที่มากระทบกับอารมณ์มากมาย จึงส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกายจิตใจ และพฤติกรรมของตนเอง รวมถึงผู้อื่น [1] จิตใจ อารมณ์ และสังคม มีความสำคัญต่อความสำเร็จและความสุขในชีวิต โดยเฉพาะเด็ก ซึ่งเป็นวัยที่ยังขาดวุฒิภาวะขาดการคิดวิเคราะห์ จึงควรปลูกฝัง ความฉลาดทางอารมณ์ที่เป็นคุณลักษณะพื้นฐานสำคัญของเด็กเพื่อจะก้าวไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ทั้งความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม [2] ความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถในการรู้จักและเข้าใจตนเอง ควบคุมอารมณ์ของตนเองได้สอดคล้องกับวัย และประพฤติปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเหมาะสมและมีความสุข

ความฉลาดทางอารมณ์ EQ ย่อมาจากคำว่า Emotional Quotient มีความสำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคลแต่ละคน อยู่เบื้องหลังและเป็นเหตุแห่งความสุขความสำเร็จในด้านต่าง ๆ [3] เด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงมักจะเป็นผู้เรียนรู้ได้ดี รู้สึกดีต่อตนเองและผู้อื่น สามารถเผชิญกับความเครียด ไม่แสดงพฤติกรรมที่เกิดปัญหา สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ดี ความฉลาดทางอารมณ์จึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมบุคลิกภาพและปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สามารถเผชิญปัญหาและคิดแก้ไขปัญหา ตลอดจนดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ

เพื่อให้เกิดการตระหนักรู้ถึงในระดับปัญญาสู่จิตใจและแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมเหมาะสม [11] ความฉลาดทางอารมณ์ จึงควรจะต้องเริ่มปลูกฝังและส่งเสริมพัฒนาให้รอบด้านตั้งแต่เด็กก่อนวัยรุ่น โดยการจัดประสบการณ์ สถานการณ์ รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ [10] โดยครูมีบทบาทสำคัญและสามารถทำได้หลายวิธี ด้วยการจัดประสบการณ์ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ เนื่องจากเด็กวัยนี้ยังไม่สามารถใช้สติปัญญาในการแก้ปัญหาอย่างเต็มที่ที่มีการคิดวิเคราะห์ไม่เหมือนกับผู้ใหญ่ ความคิดความเข้าใจขึ้นอยู่กับรับรู้จากประสาทสัมผัสเป็นส่วนใหญ่ แต่มีความสนใจในการเรียนรู้ในสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่สามารถ ได้ยิน สัมผัส หรือจับต้องได้ ดังนั้น สื่อหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นรูปธรรมจึงมีส่วนช่วยในการสร้างเสริมทักษะทางปัญญาให้แก่เด็กเพื่อพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะของความฉลาดทางอารมณ์ ที่สามารถเอาชนะปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จากการศึกษาเกี่ยวกับดนตรีพบว่า เมื่อฟังดนตรีร่างกายจะสลายผ่อนคลาย มีความสงบเกิดขึ้นในจิตใจ [9] เสียงของดนตรีส่งผลดีต่อการทำงานของสมองในส่วนของอารมณ์ สมองส่วนนี้ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างจากสัตว์ มีความฉลาด ความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ก็เกี่ยวกับการพัฒนาของสมองในส่วนนี้อีกด้วย [4]

ดนตรียังเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับเด็กอย่างหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งของการบูรณาการชีวิต คุณค่าทางดนตรีนั้นจะช่วยให้มีพัฒนาการที่ดี งาม มีส่วนสำคัญในการพัฒนาจิตใจความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกทางอารมณ์ การสื่อสาร และสังคม เนื่องจากดนตรีเป็นเรื่อง ของโสตศิลป์ ที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึกนำไปสู่การรับรู้เรื่องของความงามอย่างมีสุนทรี สามารถช่วยพัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา [5] ดนตรีช่วยพัฒนาด้านการตอบสนองทางอารมณ์ของเด็กประสบการณ์ดนตรีไว้ให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ โดยจะเป็นแรงผลักดันให้มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายที่ดี ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กเจริญเติบโตอย่าง สมบูรณ์ ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพและอารมณ์ต่าง ๆ ดนตรีช่วยควบคุมอารมณ์และกระตุ้นความรู้สึกนึกคิด สร้างจินตนาการ ลดความ ซึมเศร้า ผ่อนคลายความเครียด ลดความวิตกกังวล ทำให้จิตใจสงบและมีสมาธิ นอกจากนี้อิทธิพลของเสียงดนตรี [6] สามารถช่วย กล่อมเกลากุณิสัยของมนุษย์ที่หยาบกระด้าง ก้าวร้าวโหดเหี้ยมให้ผ่อนคลายลงได้ [3] เพลงคลาสสิก สามารถช่วยกระตุ้นคลื่นไฟฟ้า สมอง ช่วยฟื้นฟูการทำงานของสมองในเวลาพักผ่อน อีกทั้งยังส่งผลดีต่อจิตใจ การฟังดนตรีก่อนนอนเป็นประจำแล้วจะช่วยบำบัด ความเครียด บำบัดโรคนอนไม่หลับ ช่วยทำให้จิตใจมีความสงบ มีความสุข

จะเห็นได้ว่าดนตรีมีความสำคัญมีประโยชน์ต่อพัฒนาการมีผลต่อร่างกาย หากนำดนตรีสอดแทรกอยู่ในการจัดการเรียนการ สอนให้ได้รับประสบการณ์ดนตรีสอดแทรกในกระบวนการที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการ ในรูปของการสอนเพลง กิจกรรมการ เคลื่อนไหว หรือดนตรีประกอบ จะก่อให้เกิดความสุขสนุกสนาน ผ่อนคลายอารมณ์และยังช่วยพัฒนาในด้านความฉลาดทางอารมณ์ จึงถือได้ว่าดนตรีมีคุณประโยชน์และสำคัญยิ่ง

การแนะนำมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคนโดยองค์รวมทั้งทางด้าน สติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสร้างชุดกิจกรรมแนะนำที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบโดยมีวัตถุประสงค์และเนื้อหาที่มุ่งจะพัฒนา ความฉลาดทางอารมณ์ โดยนำดนตรีคลาสสิกมาผสมผสานในชุดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างให้มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ อัน ส่งผลให้มีความความสุขความสำเร็จในชีวิตอย่างที่ทุกคนปรารถนา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะนำที่ใช้ดนตรี คลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์
2. เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ ชุดกิจกรรมแนะนำที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะนำแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะนำโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศิริเพ็ญกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ห้อง นักเรียน จำนวน 52 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศิริเพ็ญ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน ที่ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน และกลุ่มควบคุม 10 คน โดยสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือสำหรับวัดตัวแปร ประกอบด้วย 1) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ และ 2) แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อ การใช้ชุดกิจกรรมแนะนำโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์
2. เครื่องมือที่ใช้สำหรับการทดลอง คือ ชุดกิจกรรมแนะนำโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทาง อารมณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้ไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ โดยการทดสอบลำดับที่โดยเครื่องหมายของวิลค็อกซัน (Wilcoxon-signed rank test)

2. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว โดยใช้สถิติทดสอบแมน - วิทนี ยู (The Mann - Whitney U Test)

3. การศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ที่พัฒนามาจาก แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์โดยเครื่องหมายของวิลค็อกซัน (Wilcoxon-signed rank test)

ความฉลาดทางอารมณ์	n	M	ร้อยละ	Negative Differences	Positive Differences	Z	p
ก่อนทดลอง	10	83.6	69.67	0	10	-2.814	.000
หลังทดลอง	10	114	95.33	เชิงลบ	เชิงบวก		

*p < .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อมีความฉลาดทางอารมณ์ก่อนทดลองได้ค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 83.6 และหลังทดลองได้ค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 114 จากคะแนน 120 คะแนน ซึ่งพบว่า คะแนนหลังทดลองสูงกว่าก่อนทดลอง และจากการทดสอบค่า Sign test (2 Related Samples) ของความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน พบว่า คู่ทดสอบที่แตกต่างเชิงลบ (Negative Differences) มีค่าเท่ากับ 0 คือ ไม่มีนักเรียนคนใดที่มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์หลังทดลองน้อยกว่าคะแนนก่อนทดลอง คู่ทดสอบที่แตกต่างเชิงบวก (Positive Differences) มีค่าเท่ากับ 10 คือ นักเรียนจำนวน 10 คน มีคะแนนหลังทดลองมากกว่าคะแนนก่อนทดลอง คิดเป็นร้อยละ 100 และคู่ทดสอบที่ไม่แตกต่าง (Ties) มีค่าเท่ากับ 0 คือ ไม่มีนักเรียนคนใดที่มีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์เท่าเดิม และระดับนัยสำคัญ เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 จึงสรุปได้ว่าภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นมากกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ และกลุ่มควบคุมที่ใช้กิจกรรมแนะแนวปกติโดยใช้สถิติทดสอบแมน - วิทนี ยู (The Mann - Whitney U Test)

กลุ่มตัวอย่าง	Mean Rank	n	Mann-Whitney U	Asymp. Sig. (2-tailed)
กลุ่มทดลอง	4.64	10	2.500	.633
กลุ่มควบคุม	3.50	10		

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์ หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ และกลุ่มควบคุมที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวปกติ

กลุ่มตัวอย่าง	Mean Rank	n	Mann-Whitney U	Asymp. Sig. (2-tailed)
กลุ่มทดลอง	15.50	10	.000	.000
กลุ่มควบคุม	5.50	10		

*p < .05

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ ได้ค่าเฉลี่ยอันดับ Mean Rank ต่างกัน นักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 10 คน มีคะแนนหลังการทดลอง 15.50 สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้ค่าเฉลี่ยอันดับ เท่ากับ 5.50 และมีค่าสถิติ Mann-Whitney U เท่ากับ .000 นำมาเปรียบเทียบกับระดับนัยสำคัญทางสถิติเพื่อสรุปผลการวิจัย จากการวิเคราะห์พบว่าค่า Asymp. Sig. (2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .05 จึงสรุปได้ว่าภายหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจ 15 ข้อโดยการใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีรายละเอียดดังนี้

ความพึงพอใจ	M	SD	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ยรวม	4.45	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ภายหลังการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ (M =4.80 และ SD =0.42) นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข (M =4.80 และ SD =0.42) รองลงมาคือ กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานและน่าสนใจ (M =4.70 และ SD =0.48) เนื้อหาที่สอนทันสมัยนำไปใช้ได้จริง (M =4.70 และ SD =0.48) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ กิจกรรมมีสอนและออกตรงเวลา (M =3.60, S.D.= 0.52)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง“ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

จากผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์ อภิปรายได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์สามารถพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นอย่างมีคุณภาพทันสมัย มีกระบวนการสร้างเครื่องมือที่เป็นระบบมีเกณฑ์ คัดเลือกเพลงคลาสสิกที่มีลักษณะเป็นเพลงเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์มีความเหมาะสมกับกลุ่มทดลองที่มี อายุระหว่าง 8-10 ปี เป็นดนตรีคลาสสิกที่มีลักษณะคุ้นเคยอันเป็นเอกลักษณ์ ที่สามารถรับฟังได้ง่าย มีจังหวะปานกลางประมาณ 60 – 80 ครั้งต่อนาที เทียบเท่ากับอัตราการเต้นของหัวใจในภาวะปกติและพิจารณาความเหมาะสมตามกิจกรรมโดยคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักการสร้างเครื่องมือ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสร้างเครื่องมือทางการแนะแนว ยึดกรอบแนวคิด องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ และสร้างชุดกิจกรรมตามแนวการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย

1) ชื่นนำ เป็นการเริ่มต้นถ่ายทอดความรู้สึกและประสบการณ์ผ่านดนตรีคลาสสิกเพลง Sonata in D for two piano ช่วยกระตุ้นให้เกิดภาพและจินตนาการ ความคิดและความสุข เกิดสมาธิมีความอยากรู้อยากเห็น และต้องการมีส่วนร่วมตามจังหวะและทำนองเพลงในขณะทำกิจกรรม เป็นการเตรียมความพร้อมในการรับความรู้ตามวัตถุประสงค์และสาระสำคัญในการจัดกิจกรรม

2) ขั้นตอนกิจกรรม เป็นหัวใจสำคัญของกระบวนการจัดกิจกรรม เพราะเป็นส่วนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) กำหนดให้ผู้เรียน แสดงบทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง เล่าเรื่อง ทำให้ได้รับประสบการณ์และความรู้ ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสาระสำคัญของกิจกรรม เช่น รู้จักการแสดงอารมณ์และความรู้สึกอย่างสร้างสรรค์ผ่านดนตรีคลาสสิกที่ประกอบในกิจกรรมเพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนแสดงลักษณะอารมณ์ที่แตกต่างกันออกไปตามเพลงในใบงานที่ได้รับมอบหมาย หรือการแสดงอารมณ์และความรู้สึกอย่างสร้างสรรค์จากการฟังดนตรีคลาสสิกเพลง The flight of the Bumble-bee ที่ก่อให้เกิดสีสันในจินตนาการ สามารถนำมาถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะอย่างอิสระสร้างสรรค์ ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมที่คาดหวัง จนถึง การสะท้อนกลับการเรียนรู้ (Reflecting) ที่ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก วิเคราะห์ สังเคราะห์ และพิจารณาสิ่งที่ได้เรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้มีความฉลาดทางอารมณ์

3) ขั้นสรุป เป็นขั้นที่ให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้หรือ การสรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) ที่ได้จากการอภิปราย การสะท้อน การรับรู้ เพื่อให้ได้สาระการเรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์ ผู้สอนและผู้เรียนจะร่วมกันสร้างองค์ความรู้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสาระสำคัญของกิจกรรม ให้มีความสมบูรณ์โดยการ คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) ที่ผู้สอนและผู้เรียนประยุกต์ใช้สาระการเรียนรู้สู่ชีวิต เช่น การสร้างความสุข และ ผ่อนคลายอารมณ์โดยการฟังดนตรีคลาสสิกเพลง Air on G String ที่มีชีวิตและอารมณ์ความรู้สึก ทำให้ล่องลอย มีสมาธิจดจ่ออยู่กับจังหวะและทำนองที่ได้ยิน เกิดสภาวะความสุขสงบจากภายในหยุดความคิดในเรื่องอดีตและไม่ต้องคำนึงถึงสิ่งที่ยังมาไม่ถึงในอนาคตการทดลองแก้ปัญหาสถานการณ์ จูงใจตนเองและวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความฉลาดทางอารมณ์

ผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ศิริเพ็ญที่ใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งดำเนินการสร้างอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์ หลักการและทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์นักเรียนให้เติบโตไปในทางที่ดีขึ้นอีกด้วย

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

จากผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ นักเรียนกลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิเคราะห์ อภิปรายได้ว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ โดยผู้วิจัยใช้แนวความคิดทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ มาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดความหลากหลาย ได้แก่ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (Experiencing) สะท้อนกลับการเรียนรู้ (Reflecting) สรุปสาระสู่ชีวิต (Generalizing) คิดและนำไปปฏิบัติ (Applying) และนำรูปแบบดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อผสมผสานในชุดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างให้มีการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ในด้านต่าง ๆ [7] ที่ได้ศึกษาเรื่อง “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบักทอง จังหวัดศรีสะเกษ” ผลการทดลองพบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม มีความฉลาดทางอารมณ์ สูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวแบบบูรณาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัย [8] ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนากิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลวัดป่าเลไลยก์ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีความฉลาดทางอารมณ์สูงขึ้นหลังการเรียนด้วยกิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากผลการทดลอง พบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ของตนเองสูงกว่าก่อนเข้าร่วมชุดกิจกรรม สามารถช่วยเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้พัฒนาขึ้นได้

อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดได้แก่

1. กิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์ อันเนื่องมาจากชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ สร้างขึ้นอย่างถูกต้อง เฉพาะเจาะจงเกี่ยวข้องกับเนื้อหาโดยตรง ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข การฟังดนตรีในกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อช่วยในการสร้างเสริมความสุขและจินตนาการ เด็กจะมีจินตนาการล่องลอยไปกับเรื่องราวที่มีเสียงดนตรีสอดแทรก ปรากฏการณ์นี้จะเสริมจินตนาการของเด็ก ให้เกิดขึ้นเมื่อทำกิจกรรมต่างๆ หรือเล่นของเล่นต่างๆอย่างมีความสุข

3. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนานและน่าสนใจ ในกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ ผู้เรียนให้นักเรียนมีส่วนร่วมกันอภิปราย นำเสนอ มีการศึกษาเรียนรู้หัวข้อนั้นๆผ่านออนไลน์ ใช้เวลาในกิจกรรมไม่มากจนเกินไป

4. เนื้อหาที่สอนทันสมัยนำไปใช้ได้จริง ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ได้ ทันสมัย สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจนำไปใช้ได้จริง และข้อที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ กิจกรรมมีสอนและออกตรงเวลา ชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อได้สร้างขึ้นอย่างถูกต้อง ครอบคลุม ตามหลักการ และผ่านการตรวจสอบคุณภาพดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะการวิจัยในการนำไปใช้

1.1 การนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ไปใช้ควรศึกษาเนื้อหา วิธีการนำไปใช้ให้เข้าใจ และปรับกิจกรรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับช่วงวัยของนักเรียน

1.2 การนำชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ไปใช้ควรมีความรู้พื้นฐานทางดนตรี

1.3 ควรจัดเตรียมสื่อการสอน อุปกรณ์ ต่างๆ รวมถึงเครื่องดนตรี ที่จะต้องใช้ในแต่ละกิจกรรม ให้พร้อมใช้และจัดวางในตำแหน่งที่เหมาะสม สถานที่กว้าง บรรยากาศที่ต่ออย่างเหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมที่เป็นไปอย่างราบรื่นและตรงตามวัตถุประสงค์

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยอาจเพิ่มจำนวนครั้งที่จัดกิจกรรมของการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์แต่ละด้านหรือเน้นในด้านที่เหมาะสมกับวัยกลุ่มตัวอย่างที่ควรได้รับการพัฒนา เพื่อศึกษาผลวิจัยว่าจะทำให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นหรือไม่อย่างไร

2.2 ควรศึกษานำผลการใช้ชุดกิจกรรมชุดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้ดนตรีคลาสสิกเป็นสื่อเพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ไปทดลองใช้กับกลุ่มนักเรียน ที่มีระดับชั้นเรียน และมีระดับอายุมากกว่า หรือน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างในการทดลองในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] Salovey, P., & Mayer, J. D. Emotional intelligence. *Imagination Cognition and Personality* 1990; 9:185-221.
- [2] กรมสุขภาพจิต. รายงานวิจัยการพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับประชาชนไทยอายุ 12 - 60 ปี. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต; 2544.
- [3] กรมสุขภาพจิต. แผนยุทธศาสตร์กรมสุขภาพจิต ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554). กรุงเทพฯ: บริษัท ลม่อมจำกัด; 2552; 44.
- [4] จเร สำอางค์. สมองดี ดนตรีทำได้. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด (มหาชน); 2550.
- [5] ณรุทธ์ สุทนต์. จิตวิทยาการสอนดนตรี. การศึกษาและการสอน .พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2541.
- [6] ทวีป อภิลิทธิ. การปลูกฝังความดีโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อ. วารสารประชาศึกษา (กุมภาพันธ์) 2521; 7: 24-27.

- [7] ปาริยา แก้วธรรม. ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนวแบบบูรณาการ ที่มีต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านบักดอง จังหวัดศรีสะเกษ . [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช;2550.
- [8] สุรีย์ ดาวอุดม. การพัฒนากิจกรรมดนตรีบำบัดแบบผสมผสาน เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัดนครปฐม [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี; 2552.
- [9] อูสา สุทธิสาคร. ดนตรีพัฒนาปัญญา (IQ) อารมณ์ (EQ). พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี รักลูกแฟมิลี่กรุ๊ป; 2544.
- [10] อัมพวัน ศรีหรั่งไพโรจน์. ผลการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดเกษตราคม จังหวัดนครปฐม [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต]. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2550.
- [11] อัญญา พลอยโสภณ. การศึกษาแบบกลุ่มตามแนวคิดเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรมโดยใช้ดนตรีเป็นสื่อเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และทักษะการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ของวัยรุ่น ในกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญา ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ;2558.